

SAMMANSTÄLLNING SKAPANDE FÖRSKOLA OCH SKOLA

REDOVISNINGAR FRÅN DE
SKOLHUVUDMÄN SOM BEVILJADES
BIDRAG 2018

INNEHÅLL

<u>INLEDNING .....</u>	<u>3</u>
OM SAMMANSTÄLLNINGEN.....	3
<u>ÖVERGRIPANDE INFORMATION OM DELTAGANDE .....</u>	<u>5</u>
HUVUDMANNASKAP, ÅRSKURSER OCH VERKSAMHETER.....	5
ANTAL BARN OCH ELEVER	5
<u>EKONOMISK REDOVISNING.....</u>	<u>6</u>
<u>GENOMFÖRDA INSATSER I SKAPANDE SKOLA.....</u>	<u>8</u>
KONST- OCH KULTUROMRÅDEN SOM OMFATTATS	8
AKTIVITETER SOM BEKOSTATS AV SKAPANDE SKOLA-BIDRAGET	9
<u>OMFATTNINGEN PÅ KULTURAKTÖRERNAS ENGAGEMANG.....</u>	<u>11</u>
OMFATTNINGEN PÅ KULTURAKTÖRERNAS INSATS I FÖRSKOLAN	11
OMFATTNINGEN PÅ KULTURAKTÖRERNAS INSATS I GRUNDSKOLAN.....	12
KULTURAKTÖRERNAS NEDLAGDA TID 2015-2019.....	12
<u>ERFARENHETER AV ARBETET MED SKAPANDE SKOLA I FÖRSKOLAN .....</u>	<u>15</u>
<u>ERFARENHETER AV ARBETET MED SKAPANDE SKOLA I GRUNDSKOLAN.....</u>	<u>18</u>
<u>RÄTTIGHETSPERSPEKTIV OCH NATIONELLA MINORITETER.....</u>	<u>20</u>
<u>BILAGA 1 – REGIONALA SAMMANSTÄLLNINGAR FÖR LÄN MED 20 ELLER FLER RAPPORTERANDE HUVUDMÄN .....</u>	<u>23</u>
SKÅNE LÄN.....	23
STOCKHOLMS LÄN	23
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN	24

INLEDNING

I följande rapport sammanställs återrapporteringarna från skolhuvudmän som 2018 beviljades bidragen Skapande skola¹.

Bidraget Skapande skola ska enligt förordningen 2007:146 om statsbidrag till kulturell verksamhet i skolan medverka till att;

- kulturella och konstnärliga uttryck långsiktigt integreras i förskola, förskoleklass och grundskola och i vissa särskilda utbildningsformer, och
- öka den professionella kulturverksamheten för och med barnen och eleverna, så att tillgången till kulturens alla uttrycksformer och möjligheterna till eget skapande ökar.

Bidraget Skapande skola inrättades 2008 och omfattade då högstadiet (åk 7–9). Sedan dess har bidraget stegvis utökats. Från 2013 fram till 2015 omfattade bidraget kulturinsatser från förskoleklass upp till årskurs 9. Under 2015 påbörjades en försöksverksamhet med Skapande skola även riktad mot förskola (Skapande förskola). De första två åren riktade Kulturrådet bidraget specifikt till områden där tillgången på professionell kultur ansågs vara låg. Ansökningsomgången hösten 2017 var den första öppna ansökan som huvudmän för kommunala och fristående förskolor fick möjlighet att ansöka om bidraget Skapande skola just för verksamhet i förskolan.

I Kulturrådets regleringsbrev för 2018 framgår att minst 10 miljoner kronor av anslagsposten för Skapande skola ska användas för verksamhet riktad mot förskola. Där framgår också fortsatt att förskolor i områden där tillgången till professionell kultur bedöms vara låg ska prioriteras vid beslut om bidrag. Från 2018 års regleringsbrev är vidare kravet på samråd med Skolverket i arbetet med Skapande skola borttaget. Följande formulering är även tillagd: ”Anslagsposten får även användas för statsbidrag till andra verksamheter som syftar till att stärka kultur i skolan. Bidrag ska då lämnas enligt förordningen (2012:517) om statsbidrag till kulturella ändamål.”

OM SAMMANSTÄLLNINGEN

Denna sammanställning omfattar återrapporteringarna från huvudmän som under 2018 beviljades bidraget Skapande skola både för verksamhet riktad mot förskola, förskoleklass och grundskola. Från 2018 slogs de två redovisningsmallarna för Skapande skola i förskola respektive grundskola (F-9) ihop till en och samma redovisningsmall. Alla huvudmän som beviljats bidraget har ska därmed från och med 2018 använda samma [redovisningsblankett](#). Även fast blanketten nu är detsamma är dock huvudmännens redovisning i flera delar uppdelad på grundskola respektive förskola. Sammanställningen följer frågorna i redovisningsblanketten.

Det är alltså skolhuvudmännens inrapporterade uppgifter som ligger till grund för denna sammanställning. Redovisningarna har i stort varit kompletta. Precis som vid tidigare sammanställningar ha vissa uppgifter, såsom vilken bidragssumma som huvudmännen beviljats och därmed behövt redovisa, kontrollerats av Kulturrådet. Andra uppgifter som hur många barn som involverats, vilka konst- och kulturområden som aktiviteterna inom Skapande skola omfattat eller vilka kulturaktörer som engagerats i arbetet kan myndigheten däremot inte, lika regelmässigt, kvalitetssäkra. Uppenbara fel i skolhuvudmännens återrapporteringar har dock korrigerats under sammanställningsarbetet.

---

¹ I följande sammanställning används genomgående begreppet Skapande skola både för insatser i skola och förskola. Tidigare har begreppet ”Skapande förskola” använts för Skapande skola-insatser i förskola men det begreppet används inte i Kulturrådets styrdokument och därför heller inte i denna rapport.

Sammantaget är alltså sammanställningen förknippad med viss osäkerhet. De kvalitativa uppgifterna – frågor där huvudmännen fått svara i fritext är upplevelsebaserade och det är viktigt att ha i åtanke när man läser sammanställningen.

ÖVERGRIPANDE INFORMATION OM DELTAGANDE

För läsåret 2018/2019 beviljade Kulturrådet 406 skolhuvudmän bidraget Skapande skola. Denna sammanställning omfattar redovisningarna från 385 av dessa huvudmän vilket innebär att ett 20-tal redovisningar saknas. Det är främst redovisningar från små huvudmän som saknas vilket gör att bortfallet inte bedöms påverka resultatet i denna sammanställning i någon större omfattning.

HUVUDMANNASKAP, ÅRSKURSER OCH VERKSAMHETER

Av de 385 skolhuvudmännen som omfattas i sammanställningen är 272 kommunala, 111 fristående och 2 statliga.

I redovisningsblanketten har huvudmännen fått uppge vilka årskurser/verksamheter som deltagit i Skapande skola-aktiviteterna. 110 av skolhuvudmännen uppger att de har haft Skapande skola-insatser i förskolan. Det är 35 huvudmän fler än i fjol. När det gäller deltagande i årskurs 1–9 liknar resultaten förra årets resultat. Mellan 81–85 procent av huvudmännen har uppgett att de haft Skapande skola-insatser i årskurserna 1–5. För årskurs 6 var andelen något längre. Där svarade 78 procent av huvudmännen att de bedrivit Skapande skola-insatser. Något lägre andel av huvudmännen har uppgett att årskurs 7–9 deltagit. Mellan 68–72 procent av huvudmännen har uppgett att dessa årskurser omfattats av Skapande skola-insatserna. Det ska dock betonas att det inte är detsamma som att färre elever deltagit nödvändigtvis deltagit i dessa årskurser. Från redovisningssvaren går det inte att uttala sig om hur många barn och elever från respektive årskurs eller verksamhet som deltagit. Drygt hälften av huvudmännen (54 procent) uppger att samtliga årskurser deltagit i Skapande skola-insatsen (då är de borträknade som bara uppgett att de har haft Skapande-skola insatser i förskolan)

Av de totalt 385 redovisande huvudmännen uppger 281 att förskoleklassen deltagit i Skapande skola-insatserna. 108 svarar att förberedelseklass deltagit vilket är en påtaglig nedgång i relation till förra året då 163 huvudmän uppgav att förberedelseklass ingick i Skapande skola-aktiviteter. Särskolan uppges omfattas av Skapande skola-insatserna hos 206 av huvudmännen vilket är något färre än förra året.

ANTAL BARN OCH ELEVER

Hos de 385 inrapporterande huvudmännen har 3155 skolor omfattats av de aktiviteter som genomförts med Skapande skola-bidraget. Det är cirka 200 skolor färre än i fjol. Av dessa 3155 skolor uppges 2935 vara kommunala, 200 vara fristående och 25 vara statliga. Andelsmässigt är det i princip lika stor andel kommunala och fristående skolor som i fjol. Det går fortsatt att se en liten ökning i andelen deltagande skolor som är kommunala medan den genomsnittliga andelen av skolorna som har fristående huvudmäns minskar något. Skillnaden i jämförelse med i fjol är dock ytterst liten.

Läsåret 2018/2019 uppges totalt 720 600 barn och elever ha deltagit i Skapande Skola-insatserna. Av dessa har cirka 696 300 varit barn och elever i förskoleklass upp till årskurs 9 vilket är att jämföra med 775 600 barn och elever i fjol. Det bör nämnas att uppgifter om antal deltagare saknas för 16 huvudmän varav vissa relativt stora. Hela skillnaden kan dock inte sannolikt inte förklaras av ett visst bortfall i antalet svar.

Andelsmässigt utgör dessa 696 300 barn och elever drygt 65 procent av alla barn och elever i förskoleklass till årskurs nio 2018². Det skulle innebära en fortsatt minskning på en procentenhet när det handlar andelen barn och unga som läsåret 2017/2018 fick ta del av Skapande skola-insatser. Antalet barn i förskolan som fått ta del av Skapande skola-insatser har däremot ökat från 17 000 barn 2017/2018 till ungefär 24 300 förskolebarn i årets sammanställning.

---

² Enligt Skolverkets officiella statistik.

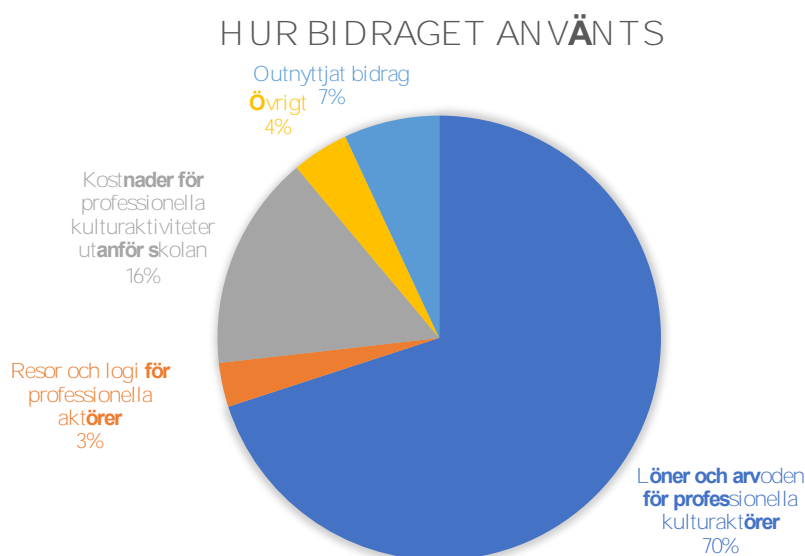
EKONOMISK REDOVISNING

För läsåret 2018/2019 fördelade Kulturrådet cirka 188 miljoner kronor för Skapande skola-insatser i förskola och skola. I följande sammanställning har användningen av 180 miljoner kronor redovisats. Det innebär att 96 procent av beviljat bidragsbelopp omfattas av denna sammanställning.

Det genomsnittliga beviljade bidragsbeloppet bland de huvudmän som omfattas av sammanställningen är 467 300 kr. Det ligger något högre än för grundskolan i fjol vilket är rimligt då även förskolan omfattas av redovisningen.

Av de totalt närmare 180 miljoner kronor som denna sammanställning omfattar uppges drygt 7,5 miljoner (4,2 procent) används för kostnader i förskola. Det är att jämföra med cirka 10 miljoner kronor förra året. Då sättet att redovisa ändrats är dock den jämförelsen förknippad med viss osäkerhet. Det är möjligt att vissa huvudmän inte särredovisat kostnader för Skapande skola-insatser lika noggrant som tidigare.

Diagrammet nedan visar hur skolhuvudmännen redovisat att bidraget använts.

Resultatet liknar i stort resultatet för grundskolan från tidigare år. Bidraget har främst använts till löner och arvoden för professionella kulturaktörer. 70 procent av bidraget uppges ha gått till det. 16 procent av bidraget har bekostat professionella kulturaktiviteter utanför skolan medan 3 procent använts för resor och logi för kulturaktörer som huvudmännen anlitat. Under kostnadsposten övrigt finns exempelvis utgifter för lokalhyror, material, teknik, resor, förtäring och litteratur.

147 av de totalt 385 skolhuvudmännen har uppgett att de inte nyttjat hela bidraget. 7 procent av bidraget redovisas som outnyttjat vilket totalt innebär drygt 12,5 miljoner kronor. Att huvudmännen får över bidragsmedel uppges som tidigare bero på att vissa aktiviteter blivit billigare än planerat. Vissa uppger också att en del aktiviteter inte kunde genomföras enligt plan, exempelvis om en kulturaktör fått förhinder. Några huvudmän konstaterar också att det varit svårt att göra exakta kostnadsberäkning och att utfallet därför skiljer sig något från ursprunglig budget.

Kulturrådet har också genom huvudmännens redovisningar velat få reda på om bidraget räckt till avsedda insatser eller om det funnits tilläggskostnader som huvudmännen själva stått för. 84

skolhuvudmän (22 procent) har uppgett att de haft tilläggskostnader för Skapande skola-arbetet. Det är en nedgång med 17 procentenheter i relation till året innan (avser grundskolan). Medel uppges ha tillförts för aktiviteter som blivit dyrare än bidraget medgett eller för material som behövts för att genomföra planerade aktiviteter. Det kan också handla om arvoden och löner, samordning, resor och transporter eller hyror.

GENOMFÖRDA INSATSER I SKAPANDE SKOLA

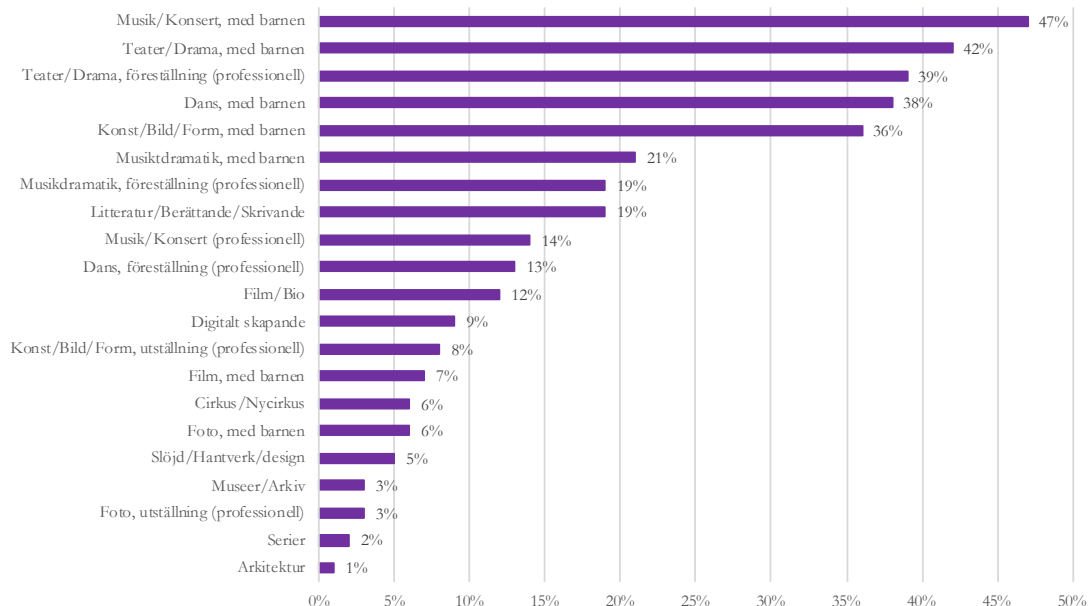
KONST- OCH KULTUROMRÅDEN SOM OMFATTATS

Redovisning av vilka konst- och kulturområden som arbetet med Skapande skola omfattat har redovisats separat för förskolan respektive för förskoleklass upp till årskurs 9. Nedan redovisas resultaten därför uppdelat.

KONST- OCH KULTUROMRÅDET SOM OMFATTATS FÖR SKAPANDE SKOLA I FÖRSKOLAN

103 av huvudmännen som arbetat med Skapande skola i förskolan har svarat på frågan om vilka konst- och kulturområden arbetet omfattat. Av dessa har de allra flesta arbetat med fler än ett område. Precis som i fjol har varje huvudman i genomsnitt jobbat med tre områden. 17 av huvudmännen har svarat att de arbetat med ett område. Diagrammet nedan visar hur stor *andel av de 103 respondenterna* som uppgett att de arbetat med vart och ett av de angivna konst- och kulturområdena. Diagrammet nedan åskådliggör alltså resultatet för Skapande skola i förskolan.

Andel huvudmän som arbetat med respektive konst- och kulturområde (förskola)

Resultatet liknar i stort fjolårets resultat. Skillnaderna mellan hur stor andel av huvudmännen som angett att de arbetat med de 21 konst- och kulturområdena handlar bara om någon eller några procentenheter. De fem vanligast förekommande konst- och kulturområdena är desamma som i fjol. Det innebär fortsatt att det varit vanligast att arbeta med dans, teater/drama, musik/konsert och konst/bild/form. Inom dessa områden har varit vanligast med skapande arbete tillsammans med barnen. För teater/drama har både arbete med barnen och likväl som professionella föreställningar varit relativt vanligt och kryssats för av ungefär 40 procent av huvudmännen. Bland dessa ”topp-fem-områden” har dans med barnen har blivit något mindre vanligt medan musik tillsammans med barnen blivit vanligare. Ungefär var femte skolhuvudman har uppgett att de arbetat med litteratur/berättande/skrivande och musikdramatik - både med och för barnen. Arkitektur, serier, foto(professionell) och museer/kulturarv tillhör de mindre vanligt förekommande konst- och kulturområden som Skapande skola i förskolan omfattat.

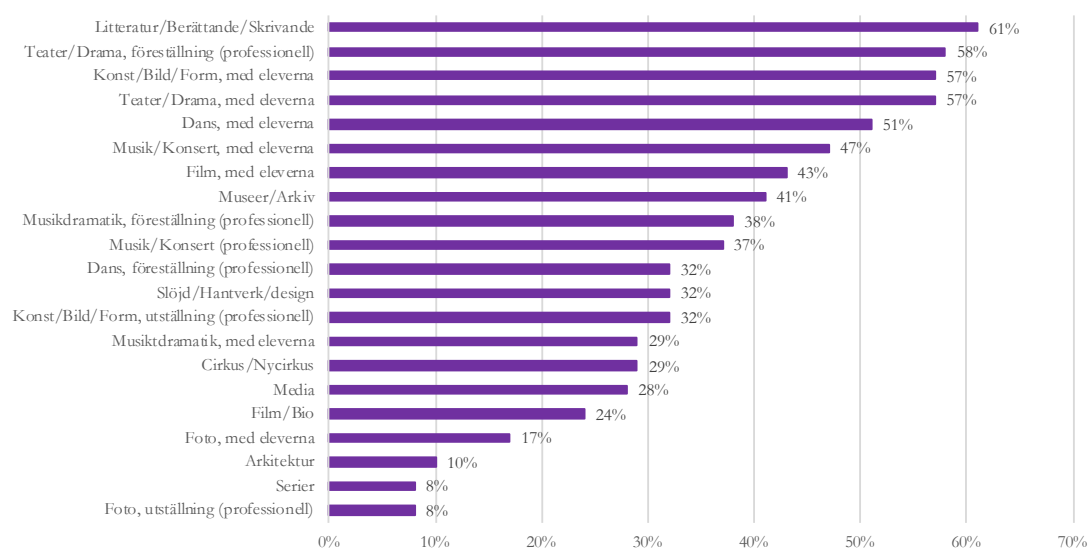

KONST- OCH KULTUROMRÅDET SOM OMFATTATS FÖR SKAPANDE SKOLA I GRUNDSKOLAN

För förskoleklass upp till årskurs 9 har varje huvudman i genomsnitt arbetat med 7 konst- och kulturområden. Sedan 2012 har genomsnittet legat på 8 områden per huvudman. Årets resultat är därmed ett litet avsteg från det. 24 huvudmän uppger att de fokuserat på ett område.

Diagrammet nedan visar alltså hur stor *andel av skolhuvudmännen* (372 som svarat på frågan) som uppgett att de arbetat med vart och ett av de angivna konst- och kulturområdena. Diagrammet nedan åskådliggör resultatet för Skapande skola i grundskolan (förskoleklass till årskurs 9).

Andel huvudmän som arbetat med respektive konst- och kulturområde (förskoleklass - årskurs 9)

Resultatet är mycket likt tidigare år. Precis som för förskolan är storleksordningen på de olika områdena i stort sig lik i relation till tidigare. Litteratur/Berättande/Skrivande, Teater/Drama och Konst/Bild/Form är fortsatt vanligast förekommande tätt följt av området Dans. Aktiviteter med eleverna är som tidigare överlag vanligare än aktiviteter för eleverna. Just för Teater/Drama och Musikdramatik har fler huvudmän tagit del av professionella föreställningar än antalet huvudmän som arbetat med elevernas eget skapande inom områdena. För grundskolan ska det noteras att kategorin ”Digitalt skapande” utgått i årets sammanställning och ersatts av ”Media”.

AKTIVITETER SOM BEKOSTATS AV SKAPANDE SKOLA-BIDRAGET

Både för Skapande skola i förskola och skola har skolhuvudmännen kortfattat fått beskriva vilka aktiviteter de bekostat med hjälp av bidraget. Det är liknande typer av svar för förskola och grundskola. Precis som tidigare år varierar det vad huvudmännen fokuserar på i sina svar likväl som hur detaljerade svaren är. Det är vanligast med beskrivningar av vilka kulturaktiviteter som genomförts och då ofta med namn på föreställningar som de tagit del av eller kulturaktörer som anlåtats. Vissa beskriver hur aktiviteten lagts upp, vad den innehållit för delar eller argumenterar för varför de valt att genomföra vissa aktiviteter. Teman som tagits upp eller frågor som insatserna väckt beskrivs av vissa huvudmän. Det är vanligt med redogörelser om vilka skolor, grupper och årskurser som tagit del av vilka insatser och ibland också var aktiviteterna skett. Nedan följer ett axplock av belysande citat³:

³ I citaten har eventuella namn på konstnärer eller kulturaktörer ersatts av NN.

"Särskolans elever har både integrerats med sin åldersgrupp och haft egna aktiviteter med hela särskolegruppen. De har också fått delta hela gruppen oavsett ålder om de så funnit detta lämpligt." (grundskola)

"Skolan har under flera år haft ett övergripande och långsiktigt tema för kulturarbetet "Vi i världen". Vi har under åren fokuserat på olika aspekter som Folketro i världen, Musik i världen, Konst i världen, Språk i världen och under läsåret 2018–2019 har temat varit Litteratur i världen. Vi har under läsåret velat lyfta fram litteratur och poesi från olika delar av världen. Vi har därför, förutom arbetet med litteratur i klassrummen, anordnat författarbesök och skrivarskola för våra elever." (grundskola)

"På en förskola, har de arbetat med en musiker, såväl med sång som rytmer. De har undersökt vad som kan skapa ljud och spelat in naturens ljud; bäcken, havet, prasslet i torra löv mm. De har musicerat och gjort en musikhörna av återvinning- och naturmaterial. Parallellt med detta har en eleverna jobbat med landart och måleri, med en konstnär." (förskola)

"Alla 4–5 åringar har varit på Teater på vår stora scen på Folketsbus - därefter har personalen fått ett arbetsmaterial att jobba med sina 4–5 åringar med." (förskola)

"Förskoleklass samt åk 5–6 hade författarbesök av Åsa Öhnell, där eleverna i förskolan fick en superhjälte-workshop och åk 5 och 6 hade deckartema. Det var dels en läsuppgift för eleverna, eller i förskolans fall pedagogerna, och dels en skrivuppgift." (grundskola och förskola)

"Skolor har arbetat med professionella kulturaktörer inom olika konstformer i fördjupade och skapande insatser med elevaktiva aktiviteter. T ex workshops, eget skapande, skivverkstad. Eleverna har gestaltat både manliga och kvinnliga stilar i rörelse/ dans, dansat en bok, skrivit och tonsatt sin poesi, skapat egna texter, skapat egna filmer, deltagit interaktivt, dramatiserat, gjort egen teater, skapat bilder/ konst, arbetat med lera, deltagit i orkester och kör etc. Ofta utifrån olika teman utifrån perspektiv kring jämställdhet/ mångfald/ HBTQ, t ex annorlunda/ lika." (grundskola)

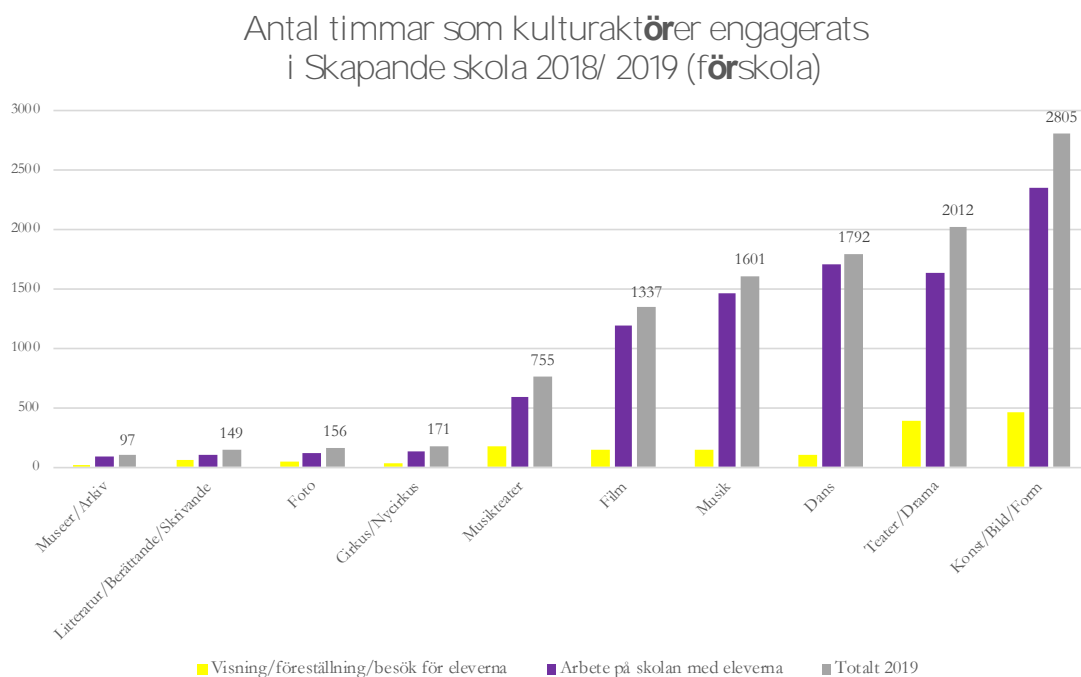
OMFATTNINGEN PÅ KULTURAKTÖRERNAS ENGAGEMANG

Skolhuvudmännen har i sina redovisningar listat alla kulturaktörer de arbetat med, inom vilka konst- och kulturområde aktörerna arbetat och hur omfattande deras insats varit. De har även fått ange om kulturaktörerna insats handlat om arbete på skolan *med* barnen eller om visning, föreställning eller externt besök *för* barnen. Rapporteringen har skett uppdelat på förskola respektive för förskoleklass upp till årskurs 9 (grundskola).

OMFATTNINGEN PÅ KULTURAKTÖRERNAS INSATS I FÖRSKOLAN

De skolhuvudmän som uppgett att de arbetat med Skapande skola i förskolan har sammantaget rapporterat in 326 kulturaktörer vilket innebär att varje huvudman i genomsnitt arbetat med tre kulturaktörer vilket är i enlighet med resultatet i fjol. Dessa 326 kulturaktörer uppges totalt har lagt ner 10 875 timmar vilket är en ökning med nästan 4000 timmar i jämförelse med i fjol. 1550 timmar har handlat om arbete i form av föreställning, visningar eller besök för barnen och resterande 9325 timmar lagts på arbete tillsammans med barnen på förskolan.

I diagrammet nedan visas hur mycket tid som kulturaktörerna anlitas inom de olika listade konstområdena. Resultatet som gäller för förskolan visar att kulturaktörerna i störst utsträckning anlitas för områdena dans, musik, konst/form/bild och teater/drama. För områdena Arkitektur, Digitalt skapande, serier och Slöjd/Hantverk/Design och Serier har inga kulturaktörer rapporterats in.

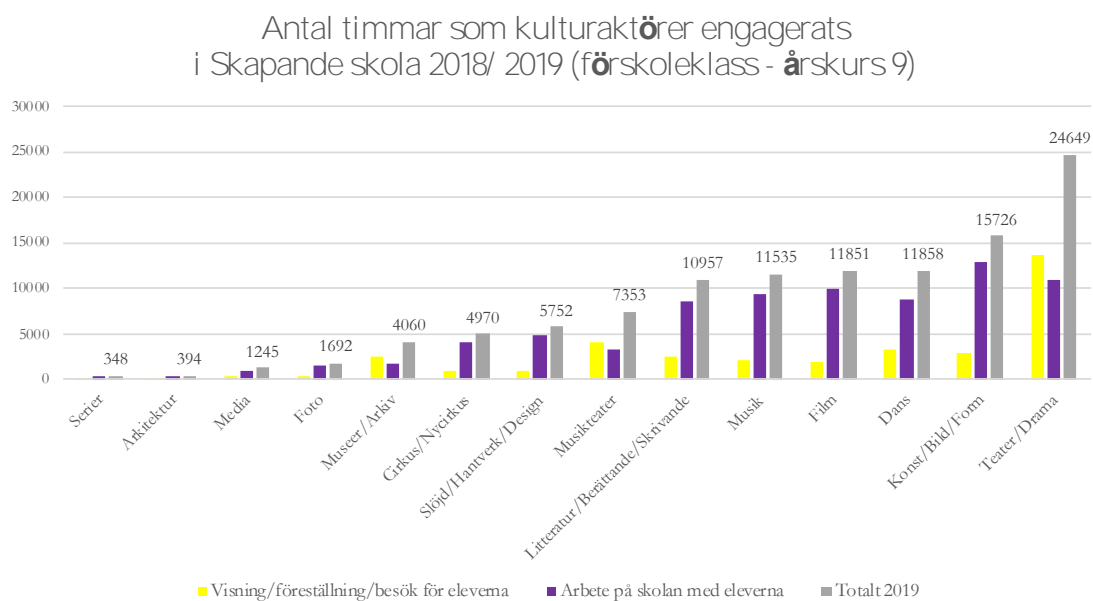
OMFATTNINGEN PÅ KULTURAKTÖRERNAS INSATS I GRUNDSKOLAN

För arbete i förskoleklass upp till årskurs 9 har huvudmännen sammantaget rapporterat in 4433 kulturaktörer. Det innebär att varje huvudman i genomsnitt samarbetat med 13 kulturaktörer var.

Bland bruttolistan av kulturaktörer finns aktörer vars namn återkommer flera gånger. Då Kulturrådet tidigare korrigerat listan för dubletter brukar antalet unika kulturaktörer som engagerats i Skapande skola minska med ungefär 30 procent. Det skulle i så fall innebära att cirka 3100 kulturaktörer engagerats för Skapande skola i grundskolan.

Kulturaktörerna uppges totalt har lagt ner 112 390 timmar på Skapande skola under läsåret 2018/2019 vilket är ungefär 14 000 timmar färre än resultatet för 2017/2018. Ytterligare jämförelser mot tidigare år görs i näst avsnitt. Snittet per huvudman landar på omkring 300 timmar vilket är ungefär 25 timmar mindre än i följande. 35 198 timmar avser arbete i form av föreställning, visningar eller besök för eleverna och resterande 77 194 timmar har lagts på arbete tillsammans med eleverna.

I diagrammet nedan visas hur mycket tid som kulturaktörerna anlitas inom de olika listade konstområdena (gäller för förskoleklass upp till årskurs 9). Teater och drama för och med elever är det område med flest antal nedlagda timmar. Konst/bild/form följer tätt därefter. Museer/arkiv var till och med i följande den enda kategorin där externa besök för eleverna har upptagit mer tid än arbete med eleverna. I år gäller det även för områdena Teater/Drama och Musikteater.

I redovisningen har skolhuvudmännen också fått uppge om de kulturaktörer de arbetat med i grundskolan varit män eller kvinnor. Resultatet visar att 53 procent av kulturaktörerna varit kvinnor att medan 47 procent utgjorts av män. Någon enstaka kulturaktör har klassats som ”annan”. Förra året var 55 procent av de anlitate kulturaktörerna kvinnor.

KULTURAKTÖRERNAS NEDLAGDA TID 2015-2019

Årets resultat visar på en minskning av hur många timmar som kulturaktörerna engagerats i grundskolan. I år är det totala antalet inrapporterade timmar cirka 14 000 färre än i följande. Det har skett en minskning i antalet nedlagda timmar från första mättilfället 2015 fram till 2017. 2018 ökade timantalet något igen för att gå ner igen i årets sammanställning.

Det ska betonas att svaret är förknippad med osäkerhet. Felrapporteringar och uteblivna redovisningar från större huvudmän kan påverka resultatet. Kulturrådet hade bland annat problem med rådatafilen i år vilket kan lett till visst bortfall av svar just gällande den frågan. Redovisningssättet gör också att engagemanget hos större aktörer med flera inblandade individer (exempelvis en teatergrupp) redovisas gruppnivå (teater Y) – inte per kulturutövare i den gruppen (kulturutövare A, B och C). Svaren kan därmed inte användas för att uttala sig om antal individer som engagerats i skapande skola minskat eller ökat.

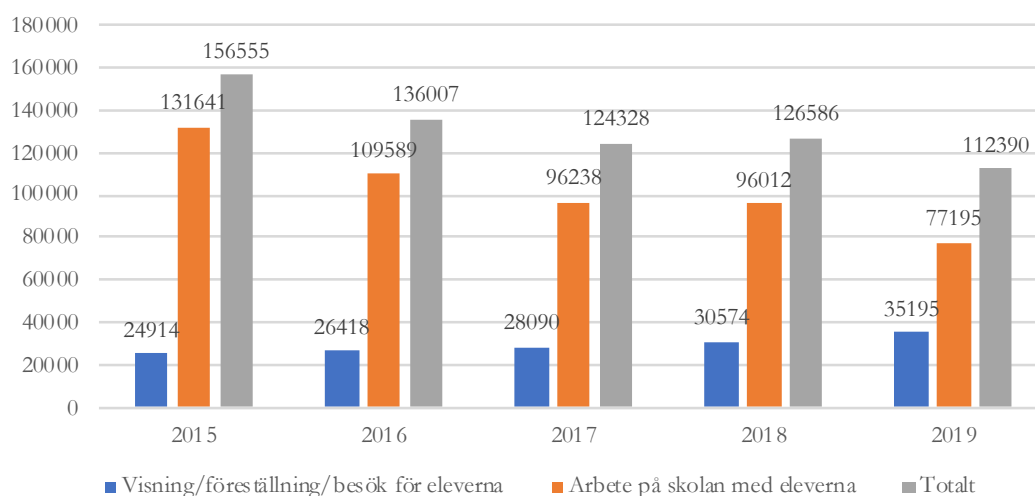
Det ska också poängteras att sammanställningen inte ger några svar på *vad* en eventuell nedgång i antalet totala timmar innebär i praktiken. Det skulle exempelvis vara felaktigt att dra slutsatsen att mängden kulturaktivitet som bidraget gett minskat eller att kulturaktörernas priser ökat. För sådana slutsatser är underlaget allt för knapphändigt och osäkert.

För förskolan är det svårt att ännu uttala sig om utvecklingstendenser då bidraget i sin nuvarande form endast funnits i två år och då redovisningen dessutom ändrats mellan bidragsomgångarna.

AKTIVITETER FÖR ELLER MED BARN OCH ELEVER

En utveckling som fortsätter visa sig i årets sammanställningar handlar om i vilken utsträckning som Skapande skola-insatser görs *för* eller *med eleverna* (avser grundskola). Årets sammanställning visar på en fortsatt ökning av aktiviteter *för* elever medan antalet timmar som kulturaktörerna arbetar *med* eleverna minskar. Diagrammet nedan visar hur det totala antalet timmar som huvudmännen rapporterat in fördelar sig på de två aktivitetstyperna 2015-2019 (gäller för grundskola).

Antal timmar *för* respektive *med* eleverna

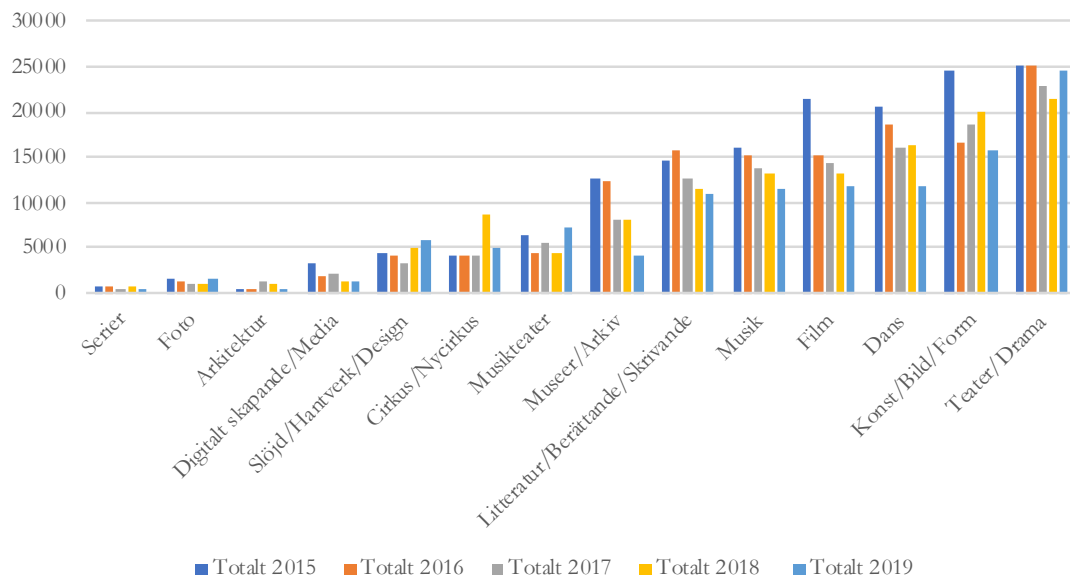

2018 hade exempelvis 74 procent av den totala tid som kulturaktörer engagerats lagts på arbete *med* eleverna på skolan. Motsvarande siffra i år är 69 procent. För förskolan är bilden något annorlunda. Där läggs en större andel av tiden på insatser tillsammans med barnen på förskolan. 85 procent av den totala tid som rapporterats in avser där arbete tillsammans *med* barnen på förskolan.

OMFATTNINGEN PÅ KULTURAKTÖRERNAS ENGAGEMANG PER OMRÅDE

Nedanstående diagram visar hur många timmar som kulturaktörernas engagemang per kulturområdet sett ut 2015-2019 (gäller för grundskola).

Total nedlagd tid per område 2015-2019

I årets resultat (ljusblå stapel) minskar det totala antalet timmar inom samtliga områden utom Foto, Slöjd/Hantverk/Design, Musikteater, Digitalt skapande/Media och Teater/Drama.

ERFARENHETER AV ARBETET MED SKAPANDE SKOLA I FÖRSKOLAN

I återrapporteringen för Skapande skola i förskolan har Kulturrådet en fritextdel som skiljer sig något från den för grundskolan. I den har myndigheten önskat få ta del av huvudmännens beskrivningar, reflektioner och exempel på hur arbetet med Skapande förskola gått och vad det hittills lett till. Skolhuvudmännen ombeds exemplifiera vad arbetet med Skapande förskola bidragit till utifrån perspektiv som delaktighet, kreativitet, pedagogiska metoder, samverkan och kulturutveckling och ombetts att göra det uppdelat på barnens, pedagogernas och huvudmannens perspektiv.

Precis som i fjol så visar det sig att det i svaren framkommer gemensamma och ofta förekommande teman – oavsett från vilket perspektiv de beskrivs. Därför redovisas resultatet nedan utifrån dessa gemensamma teman snarare än uppdelat på barnens, pedagogernas och huvudmannens perspektiv. Reflektioner som särskilt rör någon särskild av dessa tre målgrupper har precisrats i löptexten.

GLÄDJE, ENERGI OCH INSPIRATION

Glädje, energi och inspiration är ett centralt tema i huvudmännens svar. Många sätter ord på den glädje och inspiration som arbetet med Skapande skola i förskolan inneburit. Det gäller både för de barn och de pedagoger som fått ta del av insatserna. Flera huvudmän uppehåller sig i sina svar kring barnens glädje, förväntan, nyfikenhet, spänning och intresse i samband med aktiviteterna. Många lyfter också in hur barnen gått in i aktiviteterna helhjärtat och fått ut maximalt av mötet med professionella kulturaktörer.

*"Barnen har inspirerats i språklekar, rim och ramsor, musicerande och fått ökad sångglädje
Lust till nya lekar har väckts"*

"Förskolebarnen reagerar uteslutande positivt. Eftersom vi endast anlitar professionella kulturaktörer som är vana att ha hand om barngrupper så är det underbart att hur barnen bli totalt uppslukade och helt inne i berättelserna som gestaltas. Det syns verkligen att barnen tar in, de samtalar om det dom varit med om, sett och minns. Kulturupplevelsen stannar kvar i förskolebarnen under lång tid och ger dem ingångar i världar utanför deras egen. Det vidgar deras värld."

"Förskolepersonalen har uppfattat en stor lust och glädje hos barnen, i att upptäcka nya tekniker och material. Barn som i vanliga fall inte väljer att "måla" blev inspirerade av nya sätt att arbeta med färg och var mycket delaktiga. Barnen var mer rädda om de färdiga alstren än personalen uppfattar att de är i vanliga fall."

NY KUNSKAP OCH VERKTYG

Utöver att känna allmän glädje och inspiration för kulturuttryck i förskolan lyfter också flera huvudmän fram hur Skapande skola gett pedagoger ny och stärkt kunskap om hur man kan arbeta med olika konstuttryck i förskolan. De har fått verktyg att fortsätta arbeta med även efter projektets slut.

"Förskolepersonalen ser att de får fler verktyg och vinklar att samtala vidare med barnen utifrån de ämnen som tas upp i föreställningar eller skapande processer."

"Genom samarbete med externa kulturaktörer får personalen inspiration och tips kring hur de kan integrera skapande verksamhet, musik och drama ännu mer i de dagliga aktiviteterna på förskolan."

BARN FÅR TILLGÅNG TILL FLER UTTRYCKSSÄTT OCH STÄRKT LÄRANDE

Ytterligare ett spår i huvudmännens svar handlar om hur Skapande skola-insatserna gett barn tillgång till fler uttryckssätt. Det finns både de som beskriver effekterna av det från barnens perspektiv men även pedagogernas upplevelser av att få se barnen visa nya förmågor och utvecklas

genom kulturaktiviteterna. Det kan exempelvis handla om barn med bristande språkkunskaper som genom konsten fått fler sätt att uttrycka sig på. I flera av svaren betonas att arbetet stärker alla barns språk, självförtroende och självbild. Det finns också huvudmän som beskriver hur de upplever att barnens delaktighet samt mod och förmåga att ta för sig förstärks genom Skapande skola. Några exempel på citat nedan:

”Detta projekt går helt i linje med den nya läroplanen (1 juli, 2019). Arbets sättet och förhållningssättet lägger fokus på interkulturella perspektiv, där flerspråkiga barn får möjlighet att utveckla sin flerkulturella identitet. Som rektor i förskolan kan jag se hur estetiska ämnen mattas av i våra förskolor. Detta projekt gav pedagogerna ny inspiration och glädje att blåsa liv i dessa superviktiga ämnen för förskolans verksamhet.”

”Barn som var blyga vågade komma fram i drama leken. Överlag så har barnen överraskat de har visat att de kan och vågar mer än personalen förväntat sig.

”Barnen har breddat sina erfarenheter av olika uttryck. På så sätt har de fått ökad delaktighet; såväl barn som föredrar att måla framför att tala, som barn med annat modersmål än svenska, etc. De har fått lära sig vissa basala begrepp och former inom olika konstarter och har också fått ta del av ett öppet förhållningssätt som kulturaktörerna har visat i mötet med barnen. Detta har givit dem utrymme för sin nyfikenhet, kreativitet och lust att skapa nytt.”

”Genom dansen så har barnen fått se/öva sig på i att uttrycka sig med kroppen, bland annat uttryck för känslor. En stor del av barnen i de medverkande förskolorna har annat hemspråk än svenska och då har dansen utgjort en inkluderande aktivitet där alla kunnat medverka oavsett språk eller enklare funktionsnedsättningar.”

”Spontan glädje att få se teater på riktigt och inte på en skärm. Inspiration till att våga spela teater, att vuxna kan göra tokiga saker inspirerar barnen till att våga.”

BREDDAD TILGÅNG TILL KULTUR OCH NYA SAMARBETEN

Vissa huvudmän är också inne på rättighetsperspektivet i sina svar – att Skapande skola bidrar till att stärka barns rätt till kultur och kulturutövande. Särskilt från ett pedagog- och huvudmannaperspektiv lyfts det fram som centralt. Det finns också några huvudmän som lyfter fram det som positivt att Skapande skola-bidraget mot förskolan riktas mot huvudmän och förskolor där tillgången till professionell kultur anses låg. För vissa lyfts bidraget fram som avgörande för att kunna erbjuda alla barn tillgång till kultur då avstånden är långa och kostnaden för kulturaktiviteter därmed kan bli höga.

”Barn har rätt till kultur. Positivt att professionella aktörer introducerar sättet att arbeta med Musik och rörelse i förskolan, något som många förskollärare känner sig osäkra inför.”

”Geografiska, socioekonomiska, språkliga och kulturella barriärer gör att inte alla människor i Sverige upplever att kulturen är till för dem. Detta samarbete har gett barn och deras vårdnadshavare möjlighet att möta teaterkulturen i vårt närområde och bidragit till deras insyn i kulturlivet i Sverige.”

”Som glesbygdskommun har vi idag få möjligheter att erbjuda barn och pedagoger tillgång till professionell scenkonst och genom att få vara med i skapande förskola får vi förutsättningar att erbjuda detta på ett sätt som är tillgängligt i hela kommunen. Med tanke på vårt integrationsarbete blir Skapande förskola både en satsning på våra estetiska målområden och även ett bidrag till att bygga broar mellan kulturer där vi kan mötas oavsett modersmål och skapa förståelse för att olikheter berikar.”

”Utifrån kommunens ambitioner att erbjuda sin barn- och ungdomar konstnärliga upplevelser under hela deras skoltid är skapande förskola en viktig del. Vi ser hur barnen får tillgång till ett större utbud av uttryck, hur de tar ansvar, blir delaktiga i de konstnärliga processer som de möter och växer som människor.”

”Vi har så långt avstånd till allt då vår förskola ligger i ett samhälle utan grundskola, bra kommunikationer och har inget riktigt centrum utan man har en förskola och ett bibliotek som är öppet en dag i veckan. Här är det jätteviktigt med att barnen får kultur och Skapande förskola upplevdes bara positivt av personalen och barnen.”

Från ett huvudmannaperspektiv finns det också de som lyfter fram att bidraget lett till upplevelser av vad samverkan kan ge och stärka förutsättningarna för framtida samarbeten både förskolor emellan och mellan förskolor och externa kulturaktörer.

”Insatserna har bidragit till en bättre förståelse för hur olika aktörer tillsammans kan utveckla barns förmåga att förstå respekt, solidaritet och öppenhet. Personalen har blivit mer medvetna för betydelsen av barns rätt till kultur i utbildningen.”

”Genom ett övergripande arbete förskolorna emellan skapas en likvärdighet kring det barnen möter kring konst och kultur. Pedagogerna får gemensamma referenser och kan lättare initiera samarbeten under året.

LÅNGSIKTIG INTEGRERING AV KULTURELLA OCH KONSTNÄRLIGA UTTRYCK

I vilken utsträckning som Skapande skola-bidraget bidrar till att kulturella och konstnärliga uttryck långsiktigt integreras i förskola och skola är det svårt att uttala sig om i följande sammanställning. Det är dock tydligt att det finns huvudmän som upplever just detta – det vill säga att Skapande skola bidragit till att både elever och pedagoger i allt högre utsträckning kan och vill använda kulturella och konstnärliga uttryck i skolvardagen. De finns också de som säger att Skapande skola-insatserna kommit att bli allt mer efterfrågade och uppskattade inslag i skolan.

”Vi upplever en allt större efterfrågan från skolpersonalen att arbeta i estetiska lärprocesser. Det har i sin tur ökat skolornas förfrågan om medel till ytterligare fördjupning för vidare arbete tillsammans med professionella kulturaktörer. Att organisera arbetet över alla skolor och årskurser gör att vi kunnat etablera varaktiga kontakter lokalt, regionalt och nationellt. Vid utvärderingar efter fördjupat kulturarbete har såväl elever som personal pekat på en stor lust och glädje i skolarbetet.”

”Film används mer och mer av elever och lärare vid framställningar. Mötet med filmutvecklarna genom åren har givit större självförtroende i filmandet. Utvärderingen visar på att nu är eleverna bättre och skickligare än sina lärare på att göra film.”

”Tematiken i de olika föreställningarna har resulterat i fördjupade arbeten där den integrerade kulturskolan i samarbete med klasslärare har arbetat vidare och låtit eleverna med stöd av olika konstuttryck så som bild, film, teater, drama och musik fördjupa sitt lärande kring viktiga frågor om socialt samspel, vår miljö och omvärld. I dessa samarbeten har även kärnämnen i skolan interagerat och skapat större sammanhang.”

”Skapande skola har normaliserat kulturbegreppet i skolans verksamheter. Nu efterfrågar skolorna själva nya insatser varje år.”

”Arbetet med Skapande Skola har blivit allt mer etablerat på kommunens skolor, vilket märks genom att lärarna återkopplar mer till samordnaren, efterfrågar mer information och samarbetar mer mellan skolorna. Så här skrev en av rektorerna ”Heja Skapande skola som jag tror faktiskt kan göra skillnad ur demokratisynpunkt. En bra kompensatorisk skola där alla får ta del av kulturen”. I utvärderingarna ser vi att lärarna blir engagerade i de olika aktiviteterna och ser Skapande Skola som något mycket positivt.”

I åiterrapporteringen av Skapande skola i förskoleklass upp till årskurs 9 får skolhuvudmännen svara på vilka eventuella resultat som de upplever att arbetet med Skapande skola lett till för personalen. Precis som tidigare har huvudmännen angripit denna fråga på varierande sätt och varit olika konkreta och utförliga i sina svar.

De erfarenheter som redovisas är i stort mycket positiva. Svaren handlar ofta om hur Skapande skola på olika sätt upplevs ha stärkt personalens förutsättningar att bedriva en varierad och god undervisning. Många huvudmän berör också i sina svar hur de upplever att eleverna tagit emot insatsen eller ger exempel på vad eleverna uttryckt.

Frågan har funnits med länge i Kulturrådets redovisningsformulär och samma teman som redovisats tidigare återkommer även i årets redovisning. Nedan ges belysande citat från skolhuvudmännens redovisningar utifrån de teman och perspektiv som svaren handlar om⁴:

Inspiration och stöd att variera sin undervisning, arbeta mer ämnesövergripande och skapa bättre helhet och sammanhang med hjälp av estetiska lärprocesser/konstnärliga uttryck:

"I de samtal som förts i skapande skola-gruppen mellan pedagoger från kommunens olika skolor framgår att arbetet med skapande skola och estetiska lärprocesser saktat men säkert blir en allt större del av vardagen och i allt större omfattning ingår som en naturlig del i lärarnas planeringar. De använder aktiviteterna inom projektet aktivt i undervisningen, oavsett om det handlar om en upplevelse eller en skapande aktivitet."

"Lärare som normalt inte arbetar tillsammans får genom skapande skola-projektet möjlighet att lära känna varandra och det kan på sikt ge ringar på vattnet."

"Vi upplever en allt större efterfrågan från skolpersonalen att arbeta i estetiska lärprocesser. Det har i sin tur ökat skolornas förfrågan om medel till ytterligare fördjupning för vidare arbete tillsammans med professionella kulturaktörer."

"Då flera av projekten genomförs med praktiska arbetsätt med koppling till teoretiska ämnen så bidrar det till en kompetensutveckling för personalen inom "alternativa" arbetsätt. Exempel på detta är fotografiering, film, sång, skulpterande och dans. Det ger även en ökad insikt i vinsterna med ämnesövergripande arbetsätt."

Ökad gemenskap, respekt och samhörighet:

"Vi har fått en större gemenskap och bättre sammanhållning i hela skolan. Vi kan när det uppkommer konflikter mellan eleverna relatera till det som vi lärt oss när NN var här."

"Lärarna uppger också att de har fått möjlighet att bygga "relationskapital" genom insatserna och att de även har gett en ökad gemenskap, samhörighet, sammanhållning och trygghet hos eleverna. Någon lärare skriver att elevernas kunskapsinhämtning har varit enorm och att det ger dem tankar kring hur de nyttjar det på bästa sätt framöver."

Tillfällen att upptäcka nya sidor och förmågor hos elever och mer motiverade elever:

"Vi upplever att eleverna blir mer motiverade och engagerade när det kommer någon som är expert inom sitt område, det blir mer på riktigt. Eleverna får öva på att samarbeta, kompromissa och skapa tillsammans."

"Man får se nya sidor hos eleverna som de inte alltid har möjlighet att visa i de teoretiska ämnena."

---

⁴ I citaten har eventuella namn på konstnärer eller kulturaktörer ersatts av NN.

Bra plattform och ökad konkretion för skolans värdegrundsarbete:

”Det övergripande syftet med Skapande skola projekten har i år varit att öka/breda elevernas förståelse och respekt för olikheter och varandras känslor hos oss människor genom skapande i olika former. Det har varit ett led i skolans satsning på värdegrundsfrågor och vår vision om nolltolerans mot kränkningar och trakasserier samt vår strävan att alla ska utvecklas mot att alltid våga vara sig själva och känna trygghet i att uttrycka sig på olika sätt och med hjälp av skapande i olika former.”

”Lärarna har haft önskemål om teman de önskar fördjupa sig i och därefter skraddarsys projektet. Ämnen som stimulerar eleverna att reflektera över olika livsfrågor och sitt etiska förhållningssätt exempelvis identitet, utanförskap och hållbarhet är överrepresenterade. Att undersöka filosofiska ämnen genom kreativa processer verkar ligga nära till hands.”

”I den årliga översynen/revideringen av likabehandlingsplanen. Man kan se en progression mellan förhållningssätt mellan elev - elev, vuxen - elev och vuxen - vuxen inom olika åldersgrupper. Upplevelserna från Skapande skola-föreställningarna har berikat undervisningen, arbetsätten och värdegrundsarbetet både för elever och pedagoger.”

Stärkta förutsättningar för ökad inkludering och språkutveckling för nyanlända och barn med funktionsvariation:

”Skapande skola projekten betyder särskilt mycket för klasser med många nyanlända elever. När språket begränsar en, kan drama, film, bild med mera vara mycket positiva lärvärtyg.”

”Lärarna som jobbar med modersmålsundervisning och studiehandledning har fått inspiration och konkreta metoder för att jobba med skrivande och identitet med sina elever. De har fortsatt med de idéer de fick under serien av workshops förra läsåret.”

”I förberedelseklassen har filmarbetet varit ett stöd i både språkutveckling, samhällskunskap och medieträning. Framför allt de nyanlända tjejerna har hittat en plats och ett forum.”

Kulturrådet har också slutligen önskat få veta hur vissa rättighetsperspektiv berörts i Skapande skola-arbetet och om och i så fall vilka Skapande skola-insatser som genomförts med koppling till det samiska folkets och övriga nationella minoriteters kultur. Det är första gången som Kulturrådet uttryckligen ber huvudmännen reflektera kring dessa frågor.

Den fråga som berör integrering av ett rättighetsperspektiv i arbetet med Skapande skola är formulerad så här i redovisningsblanketten: ”Beskriv hur ni i Skapande skola-verksamheten har integrerat jämställdhetsperspektiv, HBTQ-, mångfalds- och interkulturellt perspektiv. Beskriv också hur ni har arbetat med att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.”

I sina svar har de flesta skolhuvudmän beskrivit dessa perspektiv som närvarande i arbetet med Skapande skola. En del beskriver det som att frågorna naturligt berörts i många av de insatser som Skapande skola-arbetet kommit in på. Som exempel finns det huvudmän som lyfter fram hur insatser på teman som likvärdighet, identitet och mod naturligt lett in på samtal om dessa frågor. Andra beskriver det som perspektiv som teman som mer naturligt stått i fokus i Skapande skolas arbete. Vissa skriver också att det är frågor som skolan ständigt har i fokus.

”Utställningarna och workshopsen på NN museum har handlat precis om dessa frågor.”

”Dessa är självklara perspektiv i all vår verksamhet. Särskilt när det gäller arbetet som gjordes med de äldre eleverna där det ingick att granska film innan de skapade egna blev detta tydligt, men även i de animationer de yngsta eleverna gjorde kunde både lärare och de handledande filmarna i någon mån utmana eleverna när det gällde dessa perspektiv.”

”Innehållet i föreställningarna och innehållet i workshopen efteråt med eleverna, även med pedagogerna, var sådant att problemfokuseringen handlade om flickor/pojkar och att alla barn ser eller är inte på samma sätt. Därigenom kunde skådespelarna beröra områden som jämställdhet och HBTQ samt mångfalds-och det interkulturella perspektivet.”

”Mångfalds- och interkulturellt perspektiv har bl.a. integrerats i samband med teaterprojekt kring mångkulturalitet.”

På temat jämställdhet, mångfald och interkulturalitet har en del huvudmännen lyft fram reflektioner från deltagarperspektiv – exempelvis genom aktiviteter som försöka förebygga att barn och unga att göra normbundna val baserade på deras könstillhörighet.

”Vi har arbetat medvetet med att pojkar och flickor ska prova olika uttrycksätt, oavsett könstillhörighet.”

”Det har varit en mycket viktig att öppna upp berättelser, historier och kontext genom att arbeta normkreativt för att erbjuda eleverna ett vidgat perspektiv. I val av kulturaktörer har målet varit att en bred representation och mångfald av kulturaktörerna för att ge en bred bild av vilka som arbetar med kultur.”

Andra har lyft fram hur de i valet av kulturaktörer försökt se till att få en bra könsfördelning och en spridning i termer av konst- och kulturuttryck, exempelvis genom att få influenser från andra kulturer.

”I valet av de kulturaktörer vi har anlitat har vi beaktat en jämn könsfördelning.”

”Vi har valt kulturaktörer som har ett medvetet jämställdhets- och HBTQ-perspektiv.”

”Vi har redan i urvalsprocessen valt ut projekt som svarar upp mot ett eller flera av ovanstående punkter. Detta är något vi bitt kulturaktörerna att beskriva i sina prospekt.”

När det handlar om tillgänglighetsperspektivet så har frågan angripits på lite olika sätt. Vissa lyfter fram att Skapande skola verkligen ska vara tillgängligt för alla elever och därmed lagt upp aktiviteterna så att alla kan delta. En del av dessa ger konkreta exempel på vad de krävt i planeringen från skolans sida, exempelvis när det handlat om bemanning, transporter och lokaler. Andra lyfter fram vikten av att samarbeta med kulturaktörer med förmåga att möta barn med olika behov och förutsättningar. Några huvudmän beskriver också närmare hur träningskola och särskola inkluderats i Skapande skola-arbetet.

”En framgångsfaktor med Skapande skola är att aktiviteterna når ALLA elever. Men det ställer krav på kulturaktörerna och därför väljer vi aktörer som är duktiga på att anpassa sig efter situationen och elevernas behov.”

”Tillgängligheten för alla anmälda och uppkomna behov vid såväl platser som transporter har tillsetts.”

”Särskolan har dels egna aktiviteter för att kunna rikta efter behov men har även tillgång till alla andra aktiviteter i grundskolan för att kunna anpassa på individnivå vilken typ av t ex föreställning som är mest givande.”

”Anpassningar görs i form av ex redcat, hörselkäpor/öronskydd, möjlighet att ta en paus. Val av platser som är tillgängliga för alla. Val av aktörer som kan visa upp en mångfald och vara positiva förebilder. Val av böcker/pjäser/aktörer som bidrar till att frågor som rör mångfald, religion, sexuell läggning, olika åsikter, förutsättningar och jämställdhet mm, kan behandlas och diskuteras.”

”När vi rekryterat konstnärer till projekten har vi sett till att spelplatserna ska vara tillgänglighetsanpassade”

”Även bemanningen från skolorna var anpassade efter barn/elevers behov. En grupp från träningskolan arbetade efter ett eget upplägg väl anpassat till eleverna.”

I genomsnitt var femte huvudman har uppgett att deras Skapande skola-insatser haft koppling till det samiska folkets och övriga nationella minoriteters kultur. Det är med olika detaljeringsgrad som huvudmännen beskriver hur denna koppling sätt ut. Vissa beskriver mer övergripande att man haft projekt kopplade till framför allt samisk men även romsk eller judisk kultur. Andra nämner samiska eller romska kulturaktörer som anlitats eller föreställningar eller liknande som haft ett fokus på någon av de nationella minoriteterna. En del huvudmän som är förvaltningskommun för någon nationell minoritet nämner särskilt det och hur det påverkat insatserna i Skapande skola-arbetet.

”I ett av läsårets projekt fick eleverna arbeta med samekonst. Ett annat syftade till att öka elevernas kunskap om olika minoritetsfolk och förutsättningar för att bevara och utveckla minoritetskulturer och dess kulturarv”

”Vi har haft ett projekt tillsammans med NN som diskuterar romers situation i Sverige historiskt och idag, samt även visat en föreställning med sånger som sjungs på jiddisch.”

”Under arbetet med skapande skola visade sig situationer där andra kulturer i världen beskrivs. Detta utökade vi till att även prata om svenska nationella minoritetsgrupper ex. Samer. Genom samtal vidgades elevernas perspektiv av Sverige och människor här.”

”Vi har ej specifikt vänt in det i våra insatser, mer än att i det mångkulturella fokus som vi har haft, även bidragit till att öka förståelsen för olika minoriteters kulturer.”

”Under en period februari/mars erbjöds skolorna fokusveckor kring nationella minoriteters kultur utifrån den samiska kulturen. Fokusveckan inleddes med en filmfestival där det totalt erbjöds 9 olika filmer från förskola till år 9. Urval av filmer görs i ett nära samarbete med svenska filminstitutet och de visas på den loka biografen.”

”NN kommun är en sydsamisk förvaltningskommun och den samiska kulturen uppmärksammas regelbundet inom Skapande Skola/förskola. Under läsåret engagerade vi, genom skapande förskola, den samiske jokkaren och berättaren NN och hans interaktiva berättarföreställning”.

BILAGA 1 – REGIONALA SAMMANSTÄLLNINGAR FÖR LÄN MED 20 ELLER FLER RAPPORTERANDE HUVUDMÄN

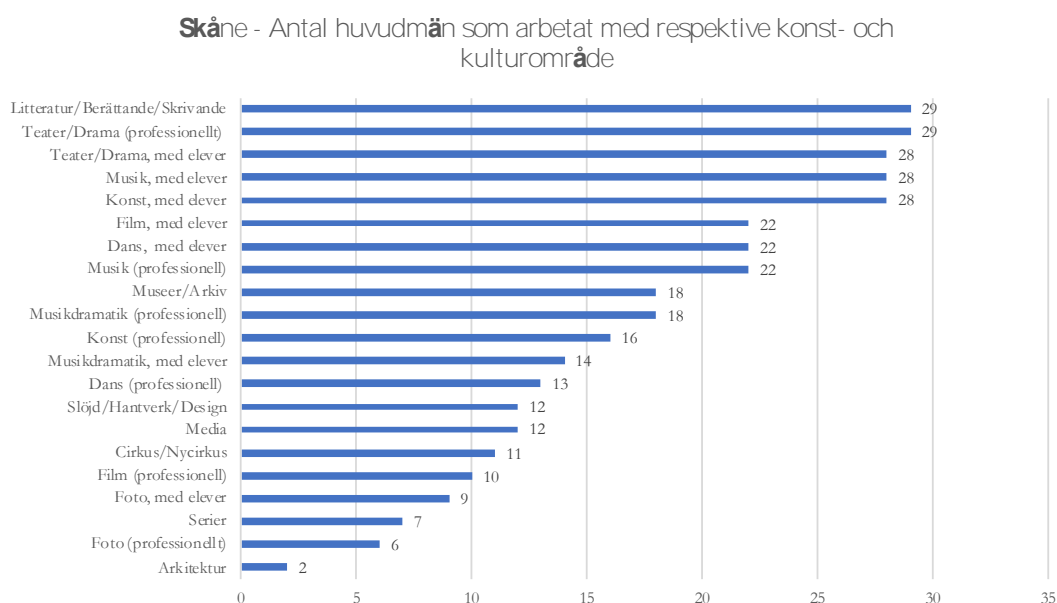

I följande bilaga redovisas resultaten vad gäller konst- och kulturområden och kulturaktörernas engagemang för de tre län där det funnits 20 eller fler rapporterande huvudmän.

SKÅNE LÄN

I Skåne län har totalt 51 huvudmän tagit del av bidraget Skapande skola 2018/2019. Hos dessa 51 huvudmän uppges 434 skolor och 103 294 elever omfattats av insatserna som bekostats genom Skapande skola.

Nedan följer ett diagram som visar hur många av de totalt 51 huvudmännen som arbetat med vart och ett av de listade konst- och kulturområdena.

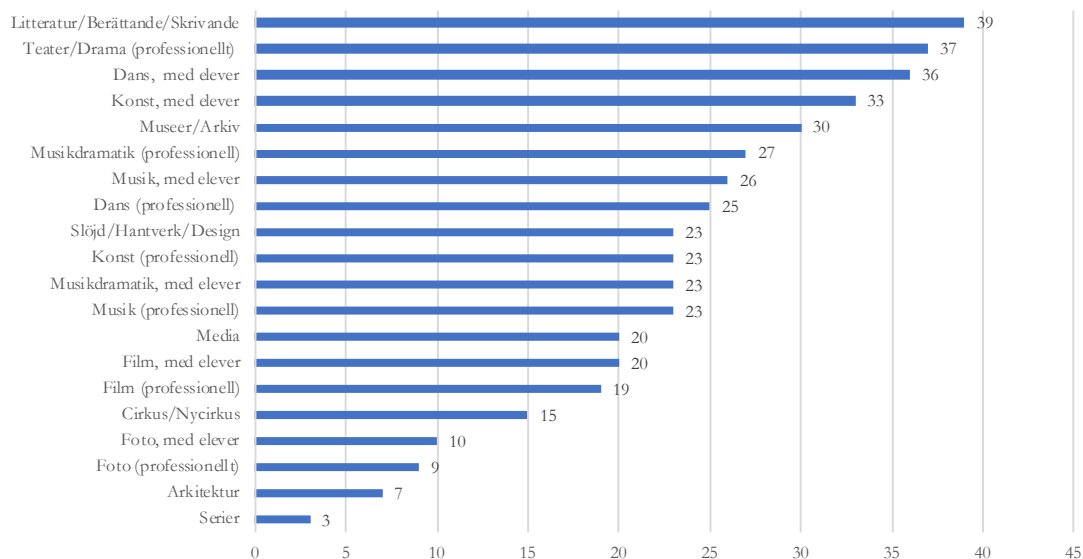

STOCKHOLMS LÄN

I Stockholms län har totalt 61 huvudmän tagit del av bidraget Skapande skola 2018/2019. Hos dessa 61 huvudmän uppges totalt 471 skolor och 151 713 elever omfattats av insatserna som bekostats genom Skapande skola.

Nedan följer ett diagram som visar hur många av de totalt 61 huvudmännen som arbetat med vart och ett av de listade konst- och kulturområdena.

Stockholm - Antal huvudmän som arbetat med respektive konst- och kulturområde

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

I Västra Götalands län har totalt 60 huvudmän tagit del av bidraget Skapande skola 2018/2019. Hos dessa 60 huvudmän uppges totalt 448 skolor och 104 140 elever omfattats av insatserna som bekostats genom Skapande skola.

Nedan följer ett diagram som visar hur många av de totalt 60 huvudmännen som arbetat med vart och ett av de listade konst- och kulturområdena.

Västra Götaland - Antal huvudmän som arbetat med respektive konst- och kulturområde

